

Komplexný prístup EÚ a súdržnosť vonkajšej činnosti EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 3. apríla 2014 o komplexnom prístupe EÚ a jeho vplyvoch na ucelenosť vonkajšej činnosti EÚ (2013/2146(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na výročnú správu Rady pre Európsky parlament o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike,
- so zreteľom na články 2, 3, 21, 24 a 36 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ),
- so zreteľom na hlavu V Zmluvy o Európskej únii a na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na článok 21 ods. 3 ZEÚ, v ktorom sa stanovuje, že vysoký predstaviteľ pomáha Rade a Komisii pri zabezpečovaní súladu medzi rôznymi oblasťami vonkajšej činnosti Únie,
- so zreteľom na článok 24 ods. 3 ZEÚ, v ktorom sa ustanovuje, že členské štáty aktívne a bezpodmienečne podporujú zahraničnú a bezpečnostnú politiku v duchu lojálnosti a vzájomnej solidarity a rešpektujú činnosť Únie v tejto oblasti, že členské štáty sa zdržia akéhokoľvek konania, ktoré je v rozpore so záujmami Únie alebo ktoré by mohlo znížiť účinnosť jej pôsobenia ako súdržnej sily v medzinárodných vzťahoch, a že Rada a vysoký predstaviteľ zabezpečujú dodržiavanie týchto zásad,
- so zreteľom na závery Európskej rady zo 14. decembra 2012,
- so zreteľom na závery medziparlamentnej konferencie pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a spoločnú bezpečnostnú a obrannú politiku zo 6. septembra 2013,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a VP/PK Európskemu parlamentu a Rade z 11. decembra 2013 o komplexnom prístupe EÚ k vonkajším konfliktom a krízam (JOIN(2013)0030),
- so zreteľom na svoje odporúčanie z 13. júna 2013 vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a podpredsedníčke Komisie, Rade a Komisii o hodnotení organizácie a fungovania ESVČ¹ uskutočnenom v roku 2013 a na správu ESVČ za rok 2013 predloženú vysokou predstaviteľkou v júli 2013²,
- so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu o SZBP a SBOP, najmä na svoje uznesenie o úlohe spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky v prípade krízy súvisiacej s klímou a prírodných katastrof, ktoré bolo prijaté 22. novembra 2012³,
- so zreteľom na Európsky konsenzus o rozvoji,

¹ Prijaté texty, P7_TA(2013)0278.

² http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_en.pdf

³ Prijaté texty, P7_TA(2012)0458.

- so zreteľom na správu z 15. októbra 2013 vysokej predstaviteľky/podpredsedníčky Komisie o spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike,
 - so zreteľom na správu ESVČ o revízii postupov krízového riadenia SBOP, ktorú 18. júna 2013 prijal Politický a bezpečnostný výbor,
 - so zreteľom na Chartu OSN,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci a stanoviská Výboru pre rozvoj a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A7-0138/2014),
- A. keďže je už teraz požiadavkou Lisabonskej zmluvy a súčasných rozhodovacích procesov, aby sa zabezpečila súdržnosť medzi rôznymi oblasťami vonkajšej činnosti Únie a medzi týmito činnosťami a inými politikami Únie; keďže väčšia úloha Európskeho parlamentu v oblasti vonkajších vzťahov by bola prínosom pri dosahovaní tohto cieľa;
 - B. keďže komplexnosť sa týka nielen spoločného využívania nástrojov a zdrojov EÚ, ale aj spoločnej zodpovednosti subjektov na úrovni EÚ a členských štátov, ktorých politiky, konanie a podpora by mali prispievať k súdržnejšej a efektívnejšej vonkajšej činnosti EÚ;
 - C. keďže na základe Lisabonskej zmluvy získala EÚ nedávno nové nástroje na vonkajšiu činnosť, ktoré jej umožňujú uplatňovať aktívnejšiu, jednotnejšiu a skutočnú zahraničnú politiku EÚ;

EÚ v meniacom sa svete

1. domnieva sa, že príčinou súčasných výrazných geostrategických zmien je najmä vznik multipolárnej medzinárodnej scény s novými subjektmi, ktoré sa usilujú o dosiahnutie svojich ambícií v oblasti hospodárskej súťaže na regionálnej aj svetovej úrovni, narastajúca vzájomná závislosť, vznik viacrozmerých asymetrických hrozieb, zameranie bezpečnostnej politiky Spojených štátov na ázijské a tichomorské štáty, rastúci boj o energetickú a zdrojovú bezpečnosť, čoraz vážnejšie vplyvy zmeny klímy a závažná a dlhotrvajúca celosvetová finančná a hospodárska kríza, ktorá má vplyv na všetky členské štáty EÚ;
2. zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby EÚ v tomto geopolitickom prostredí zachovala a podporovala svoje hodnoty, záujmy a stabilitu na celosvetovej úrovni a tiež chránila bezpečnosť a prosperitu svojich občanov; zdôrazňuje, že toto si v spolupráci s našimi strategickými partnermi vyžaduje nový prístup k formovaniu nového multipolárneho usporiadania sveta, ktorý bude inkluzívny, dôveryhodný, spravodlivý, spolupracujúci, ktorého základom bude dodržiavanie ľudských práv, právneho štátu a demokracie a ktorého cieľom bude vyriešenie sporov bez nutnosti viesť ozbrojený konflikt;

Komplexný prístup EÚ: súčasný stav vykonávania politického rámca

3. zdôrazňuje, že sila EÚ spočíva v jej potenciáli mobilizovať zdroje v celom rozsahu diplomatických, bezpečnostných, obranných, hospodárskych, obchodných, rozvojových a humanitárnych nástrojov – v úplnom súlade s ustanoveniami Charty OSN – a že

používanie týchto nástrojov v rámci komplexného prístupu poskytuje Európskej únii jedinečnú pružnosť na účinné riešenie najdôležitejších medzinárodných problémov a dosahovanie vlastných politických cieľov;

4. zdôrazňuje význam účinnej koordinácie a ucelenosti v rámci vonkajšej činnosti Európskej únie; súhlasí s názorom, že oblasti rozvoja, politiky a bezpečnosti sú vzájomne prepojené a že pridaná hodnota, ktorú poskytuje EÚ v zložitých núdzových situáciách, spočíva v jej schopnosti vytvárať synergický účinok medzi rozličnými sektormi a inštitúciami s cieľom dosahovať v príslušných oblastiach udržateľné výsledky a zabezpečiť plnenie dlhodobých strategických cieľov;
5. zdôrazňuje, že všetky príslušné medzinárodné subjekty (vrátane mnohostranných organizácií a štátov) považujú komplexný prístup za najlepší spôsob vytvorenia účinnej reakcie na viacrozmerné krízy a celosvetovej podpory ľudskej bezpečnosti, ktorý priamo vyplýva z dlhodobého uznávania toho, že je pravdepodobné, že úsilie o zabezpečenie stability prostredníctvom len jedného prístupu nebude úspešné;
6. pripomína najmä to, že od roku 2006 Organizácia Spojených národov vypracúva koncepciu tzv. integrovaného prístupu ku konfliktným a pokonfliktným situáciám a že členovia NATO na samite v Lisabone v roku 2010 prijali novú strategickú koncepciu, v ktorej sa požaduje komplexný prístup k riadeniu krízy;
7. zdôrazňuje skutočnosť, že Lisabonská zmluva poskytuje Únii rámec na dosiahnutie súdržnejšieho, prepojenejšieho a komplexnejšieho prístupu na účinnú činnosť v oblasti vonkajších vzťahov Únie, a to aj prostredníctvom vytvorenia postu vysokého predstaviteľa Európskej únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku s tromi funkciami, ktorý je tiež podpredsedom Komisie a predsedom Rady pre zahraničné veci, a prostredníctvom vytvorenia zjednocujúcej a účinnej Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ);
8. vyjadruje poľutovanie, že napriek inováciám, ktoré sa zaviedli v Lisabonskej zmluve, sa stále nedosiahol pokrok v súdržnosti vonkajšej činnosti Únie v oblastiach súvisiacich s bezpečnosťou, humanitárnymi záležitosťami, rozvojom, obchodom, energetikou, životným prostredím, migráciou a inými globálnymi otázkami; vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že Komisia často zaujíma reštriktívny prístup, chráni si vlastné kompetencie v týchto oblastiach a minimalizuje koordinačné funkcie s ESVČ;
9. nalieha na členské štáty, aby splnili svoje záväzky vyplývajúce zo zmluvy, teda aby aktívne podporovali vonkajšie vzťahy Únie v duchu vzájomnej solidarity a pri vykonávaní svojich vlastných politík zladili svoju činnosť s činnosťou Únie v tejto oblasti; vyzýva členské štáty, aby zohrávali konštruktívnu úlohu prostredníctvom podpory strategickej koordinácie politiky na úrovni EÚ; zdôrazňuje, že zahraničná politika EÚ môže byť účinná len vtedy, keď budú členské štáty chcieť a môcť formulovať spoločné politické smerovanie, najmä v nadnárodných organizáciách, ako je OSN;
10. víta spoločné oznámenie o komplexnom prístupe EÚ k vonkajším konfliktom a krízam z 11. decembra 2013; vyjadruje však poľutovanie, že sa v ňom viac opiera o existujúce procesy a nepokúša sa veľmi o preskúmanie nových konkrétnych spôsobov uľahčenia inštitucionálnej a praktickej spolupráce;
11. trvá na tom, že komplexný prístup je spoločná úloha všetkých subjektov EÚ v inštitúciách EÚ, v členských štátoch EÚ a v tretích krajinách a že je súčasne nevyhnutné, aby sa v rámci

tohto prístupu úplne rešpektovali osobitné právomoci každej inštitúcie a subjektu;

12. požaduje aktívnu účasť občanov a občianskej spoločnosti a dialóg s nimi, aby sa zaistila legitímnosť a spoločné pochopenie komplexného prístupu a zahraničnej politiky EÚ všeobecne;
13. domnieva sa, že pri prechode od pojmov k činom zameraným na dosiahnutie komplexného prístupu je nevyhnutné zaoberať sa týmito štyrmi oblasťami;

1. Inštitucionálna súdržnosť

14. domnieva sa, že pojem komplexný prístup by sa mal chápať ako koordinovaná činnosť všetkých príslušných inštitúcií (ESVČ, príslušných útvarov Komisie vrátane ECHO, DEVCO, TRADE a ELARG, ale aj Parlamentu a Rady), ktoré sa usilujú o dosiahnutie spoločných cieľov v rámci dohodnutého rámca vytvoreného na úrovni EÚ a ktoré v prípade, že je to z hľadiska bezpečnostnej situácie nevyhnutné, mobilizujú svoje najdôležitejšie nástroje vrátane SBOP; domnieva sa, že inštitucionálne a procesné problémy doposiaľ vo veľkej miere bránili takej súdržnej vonkajšej činnosti EÚ vo väčšine krízových oblastí, v ktorých EÚ pôsobila, čo poškodzuje dôveryhodnosť EÚ ako globálneho aktéra a poskytovateľa bezpečnosti;
15. pripomína, že na základe Lisabonskej zmluvy sa vytvorili ESVČ a post vysokého predstaviteľa/podpredsedu Komisie s tromi funkciami s cieľom zabezpečiť jednotu, súdržnosť, viditeľnosť a účinnosť vonkajšej činnosti EÚ; poukazuje na skutočnosť, že potenciál všetkých troch úloh sa doposiaľ nevyužil naplno; požaduje, aby sa dôležitá koordinačná úloha vysokého predstaviteľa ako podpredsedu Komisie posilnila aj v rámci Komisie prostredníctvom inštitucionalizovaných pravidelných zasadnutí kolégia komisárov RELEX, ktorým bude predsedáť vysoký predstaviteľ/podpredseda Komisie a na ktorých sa tiež zúčastnia ostatní príslušní komisári; vyzýva na okamžitú reformu ESVČ na základe preskúmania z roku 2013 a usmernení Parlamentu, aby mohla čo najlepšie využívať obmedzené finančné zdroje;
16. zdôrazňuje, že aj keď je spolupráca dôležitá, je nevyhnutné úplne rešpektovať právomoci a postupy všetkých inštitúcií a členských štátov; vzhľadom na to vyzýva všetky subjekty EÚ, aby konali v dobrej viere a vyvinuli maximálne úsilie s cieľom umožniť uskutočnenie komplexného prístupu;
17. domnieva sa, že v súvislosti s komplexným prístupom sú nevyhnutné citlivé, pružné a účinné štruktúry v ESVČ; pripomína svoj názor, že by sa mala racionalizovať inštitucionálna organizácia ESVČ s cieľom zabezpečiť účinné rozhodovanie a použitie jej nástrojov vrátane civilných a vojenských nástrojov SBOP, ako sa požaduje v správe Parlamentu za rok 2013, týkajúcej sa tejto otázky;
18. zdôrazňuje, že rozvoj komplexného prístupu by mal tiež zabezpečiť uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a rovnováhy vo formulácii, vypracovaní a vykonávaní všetkých vonkajších činností Únie;
19. zdôrazňuje dôležitú úlohu mediácie a dialógu pri predchádzaní a riešení konfliktov mierovou cestou; chváli pokrok, ktorý ESVČ dosiahla pri posilňovaní svojich mediačných kapacít, opakuje svoju podporu ďalšieho posilňovania kapacít Európy v tejto oblasti a požaduje, aby sa mediácia stala dôležitou štandardnou funkciou akéhokoľvek budúceho

komplexného prístupu pre špecifický krízový región; poukazuje na úlohu Parlamentu pri formulovaní a sledovaní spoločnej zahraničnej politiky a vyzýva ďalší Parlament, aby zaistil jej efektívnosť a predovšetkým jej súdržnosť; upriamuje pozornosť na záväzok Parlamentu aktívne sa zúčastňovať na pozorovaní volieb, mediácii a podpore demokracie; je presvedčený, že zapojenie Parlamentu do procesu mediácie na Ukrajine a v bývalej Juhoslovanskej republike Macedónsko poukázalo na významnú úlohu, ktorú môžu poslanci v tejto oblasti zohrávať;

20. pripomína, že je nevyhnutné venovať osobitnú pozornosť dodržiavaniu zásad humanitárnej pomoci (nezávislosť, nestrannosť, neutralita); domnieva sa, že bezpečný prístup k postihnutému obyvateľstvu a bezpečnosť humanitárnych pracovníkov závisia najmä od toho, ako ich vnímajú vplyvné subjekty v oblasti a že by sa mali považovať za nezávislých od všetkých straníckych politických úvah; poukazuje však na to, že útvary Komisie pre humanitárnu pomoc a civilnú ochranu (ECHO) je ešte stále súčasťou EÚ, a preto je pevne presvedčený, že je nevyhnutné vyvinúť väčšie úsilie na zlepšenie spolupráce a koordinácie medzi ECHO a ESVČ;
21. víta spoločné oznámenie z 11. decembra 2013 s názvom Komplexný prístup EÚ k vonkajším konfliktom a krízam (JOIN(2013)0030), ktoré je príležitosťou na objasnenie a sprevádzkovanie tohto prístupu v novom post-lisabonskom inštitucionálnom usporiadaní, ako aj upevnenie záväzku EÚ, pokiaľ ide o komplexný pracovný rámec v oblasti vonkajších vzťahov; uznáva značné výzvy charakteristické pre podporu a vykonávanie takejto ambiciózneho politiky; víta najmä dôraz, ktorý je tým kladený na spojenie medzi bezpečnosťou a rozvojom, ktoré by malo byť základným princípom pri uplatňovaní komplexného prístupu EÚ;
22. výrazne podporuje myšlienku ucelenejšej vonkajšej činnosti; zdôrazňuje, že EÚ by nemala prijať úzku definíciu komplexného prístupu; víta skutočnosť, že spoločné oznámenie podporuje pochopenie komplexného prístupu, ktorý zahŕňa všetky štádiá cyklu konfliktov alebo iných vonkajších kríz prostredníctvom skorých varovaní a pripravenosti, predchádzania konfliktom, reakcie na krízu a riadenia s cieľom skorej obnovy a stabilizácie a budovania mieru s cieľom pomôcť krajinám robiť správne kroky smerom k udržateľnému a dlhodobému rozvoju; pripomína, že ciele zahraničnej politiky by sa nemali dávať do protikladu k zásadám rozvoja a principiálnej humanitárnej činnosti, pretože všetky tieto tri ciele sú komplementárne;
23. pripomína, že v článku 208 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovuje zásada súdržnosti politík v záujme rozvoja a zdôrazňuje potenciálne napätie medzi touto zásadou na jednej strane a komplexným prístupom k riešeniu krízových situácií mimo EÚ na strane druhej; zdôrazňuje, že hlavným cieľom rozvojovej politiky EÚ je odstránenie chudoby a že je preto mimoriadne dôležité, aby sa v rámci zahraničnej politiky EÚ nezabúdalo na ciele v oblasti boja proti chudobe a aby komplexný prístup nenarúšal civilný charakter rozvojovej spolupráce; berie na vedomie skutočnosť, že spoločné oznámenie poveruje PK/VP a predsedu Komisie zodpovednosťou za zabezpečenie strategickú a operačnú koherenciu vo vonkajších vzťahoch vrátane posúdenia vonkajšieho vplyvu vnútorných politík; vyzýva PK/VP a predsedu Komisie, aby sa zaviazali to vykonávať;
24. poukazuje na to, že článok 214 ZFEÚ, ako aj Európsky konsenzus o humanitárnej pomoci, chráni principiálnu humanitárnu činnosť; žiada chrániť humanitárne zásady humanity, neutrality, nestrannosti a nezávislosti, ktoré majú kľúčový význam z hľadiska účinnosti

humanitárnej činnosti a bezpečnosti zainteresovaných strán; pevne zdôrazňuje, že politika v oblasti boja proti terorizmu a bezpečnosti nesmie obmedziť schopnosť humanitárnych subjektov poskytovať pomoc a že humanitárna pomoc by za žiadnych okolností nemala slúžiť na plnenie politických cieľov a ani by sa nemala považovať za nástroj krízového riadenia; upozorňuje, že na to, aby bolo možné získať prístup k obyvateľom, ktorí potrebujú pomoc, humanitárna pomoc musí byť nielen neutrálna, ale musí byť za takú aj vnímaná; uznáva, že humanitárna pomoc založená na potrebách by mala dostať určitý manévrovací priestor, a zároveň žiada o väčšiu spoluprácu s humanitárnymi subjektmi s cieľom lepšieho stanovenia parametrov ich vzťahu pomocou komplexného prístupu;

25. zastáva názor, že existuje silné prepojenie medzi rozvojom a prevenciou konfliktov, keďže chudoba je často hlavným zdrojom a dôsledkom konfliktov; zdôrazňuje, že prevencia prispieva k mieru, bezpečnosti a udržateľnému rozvoju; víta zameranie na prevenciu v spoločnom oznámení a vyzýva na posilnenie systémov včasného varovania EÚ; vyzýva EÚ, aby naďalej podporovala krajiny v nestabilnej situácii s cieľom odstrániť hlavné príčiny a zriadiť fungujúce a zodpovedné orgány, ktoré budú môcť poskytovať základné služby a podporovať znižovanie chudoby; zdôrazňuje potrebu vypracovania stratégie EÚ pre nestabilné štáty, ktorá by do systému EÚ zaradila zásady nestabilných štátov OECD/DAC, ako aj ciele Novej dohody o angažovanosti v nestabilných štátoch, ktorá bola dosiahnutá v decembri 2011 v Pusane;
26. víta záväzok k dlhodobej stratégii vyjadrený v spoločnom oznámení, keďže iba dlhodobá angažovanosť a udržateľný rozvoj môžu presadzovať mier a bezpečnosť; žiada o lepšiu koordináciu krátkodobých a dlhodobých cieľov politik EÚ so zreteľom na názory zainteresovaných strán na miestnej úrovni;
27. zdôrazňuje, že s cieľom dosiahnutia účinnosti by sa mal komplexný prístup EÚ z čoho najväčšej časti zakladať na spoločnej analýze, hodnotení a plánovaní v rámci systému EÚ s jasným rozdelením zodpovedností; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam spoločného programovania ako nástroja na dosiahnutie súladu vonkajších činností;
28. domnieva sa, že komplexný prístup musí byť založený na spoločnej vízii všetkých subjektov EÚ o rozvíjajúcom sa strategickom kontexte, ktorého súčasťou je činnosť EÚ; vzhľadom na to požaduje pravidelnejšiu a transparentnejšiu výmenu informácií, koordináciu politik a tímovú prácu medzi subjektmi EÚ vo všetkých fázach činnosti EÚ; požaduje okrem toho vytvorenie formálnych štruktúr, v ktorých by sa mohli realizovať tieto výmeny a v ktorých by sa mohlo vykonávať včasné varovanie, analýza situácie a monitorovanie krízy a obdobia po kríze, a do ktorých by sa prípadne mohli začleniť existujúce štruktúry (ako sú SitRoom EÚ, Koordinačné centrum pre reakcie na krízové situácie a ARGUS); znovu zdôrazňuje, že v rámci ESVČ je potrebné vytvoriť Výbor pre krízové opatrenia, ktorému by predsedal vysoký predstaviteľ/podpredseda Komisie a ktorý by zahŕňal všetky subjekty dôležité pre krízové riadenie;
29. domnieva sa, že na vykonávanie komplexného prístupu je tiež nevyhnutné, aby sa pod vedením podpredsedu Komisie/vysokého predstaviteľa zlepšila koordinácia v rámci vnútorných politik EÚ, ktoré majú významný zahranično-politický rozmer, ako sú napríklad vnútorný trh, migrácia, životné prostredie a energetika;
30. požaduje lepšie zosúladenie obchodnej politiky a spoločnej zahraničnej politiky vrátane ľudských práv a rozvoja;

31. zdôrazňuje, že nedostatočné vykonávanie zahraničných politík EÚ je čiastočne spôsobené nedostatočnou koordináciou a plánovaním politík medzi príslušnými inštitúciami; konštatuje, že sa to zlepšuje, keďže delegácie EÚ prevzali funkciu koordinátora v tejto oblasti, treba však dosiahnuť väčší pokrok, aby sa ďalej posilnilo vykonávanie zahraničných politík EÚ v praxi, najmä pokiaľ ide o krízové regióny a v súvislosti s činnosťami SZBP;
32. požaduje posilnenie kapacít EÚ na riešenie celosvetových problémov, najmä diplomacie v oblasti klímy; vyzýva ESVČ, aby identifikovala politické kompromisy a dosiahla politické dohody prepojením klimatických a iných aspektov vzťahov EÚ s partnerskými krajinami; dúfa, že počas prípravy na konferenciu OSN o klíme, ktorá sa bude konať v roku 2015 v Paríži, začne ESVČ využívať svoju rozsiahlu sieť delegácií EÚ po celom svete, aby prehĺbila európske chápanie záujmov a domácich politík v oblasti klímy v partnerských krajinách;

2. Finančná súdržnosť

33. poukazuje na odhodlanosť Parlamentu zabezpečiť, aby boli vonkajšie finančné nástroje Únie na obdobie rokov 2014 – 2020 navrhnuté tak, aby v rámci vonkajších vzťahov Únie uľahčili vykonávanie komplexného prístupu najmä prostredníctvom vytvorenia nástrojov, ktoré fungujú v súvislosti s predchádzaním konfliktom, krízovým riadením, budovaním mieru, rozvojovou spoluprácou a posilnením strategických partnerstiev; zdôrazňuje, že nový nástroj partnerstva poskytuje EÚ tiež nástroj, ktorý môže finančne doplniť činnosti v oblasti zahraničnej politiky s tretími krajinami; poukazuje na svoju odhodlanosť v plnom rozsahu vykonávať demokratickú kontrolu vykonávania týchto nástrojov s cieľom zabezpečiť, aby sa dôležité, ale obmedzené zdroje Únie využívali v záujme dosiahnutia výsledkov účinne a hospodárne; poukazuje na právo Parlamentu preskúmať v rámci strednodobého preskúmania vonkajších finančných nástrojov vykonávanie nástrojov a vykonať všetky nevyhnutné zmeny;
34. vyjadruje poľutovanie nad nedostatočnou rozpočtovou ambicióznosťou EÚ v oblasti vonkajšej činnosti na obdobie rokov 2014 až 2020; požaduje lepšie predvídanie finančných prostriedkov potrebných na vykonanie stratégií EÚ; vyjadruje poľutovanie, že v niektorých prípadoch sa opatrenia EÚ vykonali z finančných dôvodov neskoro; požaduje, aby sa tieto štrukturálne problémy v budúcnosti odstránili, pričom by sa takisto mali uplatniť nové ustanovenia o posilnení kapacít na účasť a nasadenie v civilných stabilizačných misiách (článok 4c) v rámci nástroja stability a mieru (ISP); takisto pripomína potrebu revidovať mechanizmus financovania vojenských operácií SBOP (známy ako mechanizmus ATHENA), aby sa umožnilo primeranejšie a spravodlivejšie rozdelenie nákladov na vojenské operácie EÚ, čo by umožnilo všetkým členským štátom prispievať formovaním vojenských jednotiek alebo financovaním podporných nákladov;
35. pripomína PK/VP, že Európsky parlament revidoval vonkajšie finančné nástroje Únie na obdobie rokov 2014 až 2020, aby umožnil posilňovanie kapacít podobne zmýšľajúcich medzinárodných, regionálnych, vládnych subjektov a subjektov z občianskej spoločnosti, ktoré chcú spolupracovať s Úniou na dosahovaní cieľov a súčasne na dodržiavaní našich základných hodnôt, ako je podpora demokracie;

3. Súdržnosť v praxi

36. víta nedávne vytvorenie regionálnych stratégií EÚ s cieľom vymedziť politické priority, oznámiť ciele politík, koordinovať politické reakcie, budovať partnerstvá a zamerať sa na

realizáciu zdrojov; požaduje systematické vypracovanie stratégií EÚ s cieľom formulovať činnosti EÚ a zabezpečiť ich súdržnosť, ktoré navrhuje spoločne ESVČ a príslušné útvary Komisie (konkrétne DEVCO a ECHO) a pod vedením vysokého predstaviteľa/podpredsedu Komisie; vyzýva Komisiu, aby sa aktívne zapájala do svojich oblastí kompetencií od samotného začiatku tejto koordinácie;

37. trvá na tom, aby sa v týchto stratégiách jasne stanovili ciele a priority EÚ a osobitný časový rámec na ich vykonanie a určili najvhodnejšie nástroje pre opatrenie (počnúc napríklad humanitárnou a rozvojovou pomocou cez diplomatické opatrenia a mediáciu po hospodárske sankcie a SBOP); trvá na tom, aby boli úloha a prínos SBOP súčasťou počiatočnej analýzy politiky a vymedzenia cieľov politiky, na základe toho sa v prípade potreby uľahčí včasné zapojenie plánovačov SBOP a príslušných parlamentných orgánov na európskej a vnútroštátnej úrovni; víta v tejto súvislosti pozitívny vývoj politického rámca pre krízový prístup pre misie a operácie SBOP a požaduje jeho rozšírenie na všetky iniciatívy v oblasti reakcie na krízy;
38. víta najmä strategický rámec EÚ pre Africký roh, ktorého cieľom je v spolupráci s príslušnými partnermi v oblasti zabezpečiť stabilitu v tomto strategickom regióne prostredníctvom boja proti pirátstvu a jeho základným príčinám, vytvorenia zákonných orgánov v Somálsku a podpory regionálnej spolupráce so súčasným využitím vonkajších nástrojov EÚ; pripomína však, že činnosť EÚ v regióne je založená na priekopníckych iniciatívach SBOP (konkrétne EUNAVFOR Atalanta a EUTM Somalia), na ktoré nadväzujú ďalšie nástroje, a výsledkom je, že komplexný prístup v Africkom rohu je skôr empirický a pragmatický úspech ex post než dobre vytvorená a plánovaná stratégia; je pevne presvedčený, že je nevyhnutné v budúcnosti vypracovať stratégie EÚ, skôr než sa EÚ aktívne zapojí do činnosti v regióne, nie až potom;
39. vyjadruje poľutovanie, že aj keď sú stratégie vymedzené, EÚ ich často nevie vykonať a namiesto toho musí prijať pohotovostné a núdzové opatrenia; pripomína, že sa to týka najmä sahelského regiónu, pre ktorý sa jednomyselne schválil veľmi komplexný a dobre vytvorený strategický dokument EÚ (stratégia EÚ pre bezpečnosť a rozvoj v regióne Sahel z roku 2011), ktorého výsledkom však nebolo uspokojivé vykonanie, až kým sa prudko nezmenila situácia v Mali; požaduje vykonať analýzu tohto konkrétneho prípadu a vo všeobecnosti lepšiu analýzu včasného varovania v prípade hlavných nestálych regiónov s cieľom vytvoriť konkrétne iniciatívy na predchádzanie konfliktom a mediáciu a na základe toho zlepšiť predchádzajúcu činnosť, a to prostredníctvom prechodu z prístupov sústredených na reakcie na primeranejší a účinnejší prístup zameraný na prevenciu;
40. poukazuje na to, že mnohé súčasné vnútroštátne, regionálne a medzinárodné konflikty sú tiež spôsobené zmenou klímy a že v dôsledku toho sa do komplexného prístupu musí začleniť koncepcia bezpečnosti ľudí; pripomína analýzu situácie v sahelskom regióne, ktorú v decembri 2011 publikoval UNEP a v ktorej uviedol, že rastúce teploty viedli k nedostatku vody a najmä vystavili miestne obyvateľstvo, ktorého živobytie, napríklad poľnohospodárstvo, rybolov a pasenie dobytky, závisí od prírodných zdrojov, silnému tlaku, ktorý v niektorých prípadoch vyústil do násillia a ozbrojeného konfliktu;
41. je presvedčený, že v prípadoch, keď kríze nemožno predísť, je nevyhnutné, aby bola EÚ schopná plánovať a použiť primerané civilné a vojenské prostriedky, ako aj mobilizovať doplnkové nástroje EÚ, a to rýchlo a účinne v celom rozsahu operácií krízového riadenia vrátane prípadov humanitárnych kríz; požaduje vykonanie príslušných článkov zmluvy

v oblasti rýchlej reakcie vrátane článku 44 ZEÚ; zdôrazňuje v tejto súvislosti, že v príslušných delegáciách EÚ sú potrební politickí a bezpečnostní odborníci;

42. trvá na tom, že je potrebné, aby EÚ bola schopná dlhodobo upevniť mier a stabilitu; požaduje, aby sa dlho vopred určili jasné stratégie prechodu medzi krátkodobými nástrojmi reakcie na krízu (najmä diplomatickými nástrojmi, nástrojmi SBOP, ECHO a novým nástrojom stability a mieru) a nástrojmi v období po kríze (konkrétne nástrojom stability a mieru a rozvojovou pomocou) s cieľom zachovať pokrok, ktorý sa v oblasti dosiahol; víta, ako prvý hlavný nástroj, účinnú spoluprácu medzi ESVČ a Komisiou v súvislosti s podporou misie SBOP v Mali a skoré úvahy o stratégii na ukončenie EUTM Mali;
43. vyzýva EÚ, aby dosiahla väčší pokrok, pokiaľ ide o jednotné konanie na úrovni krajiny, s jasne rozdelenými úlohami a pod vedením vedúceho delegácie, ktorý je zodpovedný za vykonanie vonkajšej politiky EÚ v krajine a súčasne za miestnu koordináciu s členskými štátmi a hostiteľskými vládami, občianskou spoločnosťou a ostatnými medzinárodnými partnermi; vyzýva členské štáty, aby sa zaviazali spoločne konať v tretích krajinách a aby zabezpečili, že koordinácia a reálne kroky v teréne budú náležite zosúladené s inštitúciami EÚ, najmä Komisiou a ESVČ; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad tým, že samostatné kroky členských štátov v tretích krajinách, najmä v krajinách po konfliktoch a v procesoch demokratizácie, bez riadneho zosúladenia medzi nimi a miestnou delegáciou EÚ sa ukázali ako škodlivé z hľadiska cieľov a záujmov EÚ, ako aj jej dôveryhodnosti voči tretím štátom a iným medzinárodným partnerom;

4. Partnerstvá

44. zdôrazňuje, že v súvislosti s úspešným komplexným prístupom je nevyhnutné vytvoriť partnerstvá mimo inštitúcií Únie a členských štátov s cieľom zapojiť ostatných medzinárodných a viacstranných partnerov, strategických partnerov, hostiteľské krajiny, regionálne organizácie, subjekty občianskej spoločnosti a súkromného sektora, pričom je potrebné náležite rešpektovať autonómiu rozhodovania EÚ;
45. naliehavo vyzýva EÚ, aby zaistila účinnú účasť EÚ na práci VZ OSN s využitím všetkých kompetencií, ktoré sú jej zverené na základe jej štatútu organizácie regionálnej integrácie;
46. opakuje, že v súlade s cieľmi Lisabonskej zmluvy posilňovať zahraničnú politiku EÚ a jej úlohu v otázkach celosvetového mieru zostáva pridelenie stáleho miesta v rozšírenej BR OSN pre EÚ dlhodobým cieľom Európskej únie; vyzýva PK/VP, aby sa v tejto súvislosti ujala iniciatívy vypracovať spoločnú pozíciu členských štátov; v záujme dosiahnutia tohto cieľa v budúcnosti navrhuje pracovať na predbežnej koordinácii pozícií v Rade EÚ k začleňovaniu nových členov do BR OSN, ako aj k reforme jej systému rozhodovania, tak, aby sa podarilo zaviesť rozhodovanie kvalifikovanou väčšinou;

o

o o

47. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.